لزوم تذکر به این تصفیه توسط علماء

خب برگردیم و بررسی کنیم؛ فرمودهاند: «ادعا این است که در قرن چهارم روایاتی تصفیه شده». زیر کلمه تصفیه باید خط بکشیم و ببینیم منظور چیست. یعنی چه که در قرن چهارم روایات تصفیه شده؟! یک کارانخودآگاهی از اصحاب بوده؟ یا پروژهای آگاهانه بوده و خودشان میدانستند دارند چه کار میکنند؟ باید معلوم بشود که تصفیه از چه جهتی بوده است. آیا تصفیه بهمعنای تکذیب صدور بود؟ بهمعنای تضعیف صدور بود؟ بهمعنای کنار گذاشتن یک راوی بود؟ چون تصفیه حیث میخواهد. آیا تصفیه بهمعنای تضعیف جهت صدور بود؟ یعنی هر چه احتمال میدادند تقیه باشد را کنار گذاشتند؟ آیا تصفیه بهمعنای محتوا بود؟ محتوایی را که ضعیف میدانستند را کنار میگذاشتند. تصفیه بهمعنای اخذ به معارض اجح و راجح بود؟ تصفیه بهمعنای کنارگذاشتن مضطرب المتن بود؟ خلاصه باید روشن کنیم که در قرن چهارم چه کار کردهاند. مد نظرشان چه جهتی بوده. چون تصفیه حیثی است و باید ببینیم از چه حیثی تصفیه کردهاند. باید قرائنی برای آن پیدا کنیم. سؤال دوم این است که مرحوم شیخ هم این تصفیه را از این علماء میدانستند یا نه؟ خبر نداشتند که علماء قرن چهارم این کار را کردهاند و بعد ایشان احیاء کردهاند؟ یا اینکه با اینکه مرحوم شیخ خبر داشتند دوباره احیاء کردند؟ اگر بگوییم مرحوم شیخ خبر نداشتند، خیلی بعید است که بگوییم خودجوش این تصفیه صورت گرفته باشد. اگر کاری بوده که اعلام شده بود و علماء میدانستند، خیلی بعید است که بگوییم شیخ نمیدانستند. ظاهر عبارت ایشان هم این است که شیخ میدانستند. فقط از باب شیخ الطائفه بودن و بهعنوان رهبر طائفه باز عمل کردهاند. لذا میدانستند.

خب اگر این چنین است که در قرن چهارم کاری بهعنوان تعمد صورت گرفت، و خود شیخ میخواستند فضا را برگردانند، اول بر خود شیخ بود که تذکر بدهند. چرا؟ چون پیشینه یک کار آگاهانه کردهاند و زحمت کشیدهاند. خب ایشان از باب پدر طایفه اگر بخواهند کاری کنند، باید تذکر بدهند. اگر خود شیخ هم تذکر ندهند، این امور علمی قهرا در فضای علماء و کسانی که خبر داشتند در قرن چهارم چنین تصفیهای صورت گرفته، آن علماء تذکر میدادند و میگفتند شیخ این کار را کردهاند. و الّا چنین نبوده است. یا خود علماء قرن چهارم تذکر میدادند که ما یک پروژه داریم. اینها سؤالاتی است که در اینجا مطرح است.

بازبینی #3
ایجاد شده 31 دسامبر 2025 11:05:50 توسط ... .
به روزرسانی شده 28 فوریه 2026 14:30:46 توسط ... .